

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 5

Частина I

**Одеса
2019**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина I. – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – 245 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорєлова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Абалмасова М. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Богомаз О. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бондаренко А. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Борищук А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Воскобойнік І. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Вебер К. І. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Гаращенко О. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Георгіу О. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Голубчикова Ю. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Дворжак А. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Джонмуродова Н. Д. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Зарічна Т. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Запорощенко А. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотишена В. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Савина І. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2019

ЗМІСТ

Голубчикова Ю.В., Вітковська К.В. Статистичний аналіз динаміки та стану безробіття в Україні.....	6
Дворжак А.С., Милашко О.Г. Статистичний аналіз в'їзного та виїзного туризму в Україні.....	13
Савина І.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників забору, використання та забруднення води.....	18
Запорощенко А.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності на СНІД в країнах Європи.....	26
Борищук А.О., Самоуськова О.В. Диференціація регіонів України за рівнем зайнятості населення.....	33
Джонмуродова Н.Д., Погорєлова Т.В. Особливості статистичної оцінки кредитоспроможності позичальників банку.....	39
Любович А.А., Вітковська К.В. Аналіз патентної діяльності в Україні.....	47
Стародубцева Т.В., Вітковська К.В. Статистичне дослідження розвитку альтернативної енергії в Україні... ..	54
Бойко В.С., Тарасова К.І. Аналіз розвитку легкої промисловості України	60
Зарічна Т.С., Тарасова К.І. Машинобудування України: сучасний стан, структура та тенденції розвитку галузі	68
Агапченко К.А., Тарасова К.І. Статистичний аналіз переробної промисловості України	77
Богомаз О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз динаміки та стану розвитку вугільної промисловості України	83
Бондаренко А.В., Тарасова К.І. Статистична оцінка заробітної плати громадян України	91
Любович А.А., Тарасова К.І. Дослідження ризику трудової міграції населення України.....	98
Weber K.I., Tarasova K.I. The latest trends of Ukrainian labor market: statistical research	105
Мотишена В.В., Тарасова К.І. Дослідження харчової промисловості України	113
Березорудський А.М., Тарасова К.І. Аналіз електроенергетичної промисловості України	120

Абалмасова М.П., Милашко О.Г. Статистичний аналіз діяльності мотелів України	126
Березорудський А.М., Милашко О.Г. Методи статистичного аналізу діяльності мотелів та хостелів	131
Бойчева О.П., Милашко О.Г. Провідні напрямки співробітництва Болгарії та України	138
Агапченко К.А., Милашко О.Г. Необхідність статистичного аналізу діяльності хостелів в Україні	144
Богомаз О.О., Милашко О.Г. Аналіз діяльності готелів в Україні	151
Бойко В.С., Милашко О.Г. Аналіз ринку мотельних послуг.	157
Бурлаєва В.С., Милашко О.Г. Аналіз динаміки основних макроекономічних показників Німеччини	162
Воскобойнік І.І., Милашко О.Г. Дослідження сучасного стану мотельних господарств України	166
Гаращенко О.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз діяльності кемпінгів в Україні	173
Любович А.А., Милашко О.Г. Зовнішньоекономічна діяльність Франції та її торговельно-економічне співробітництво з Україною	178
Мотишена В.В., Милашко О.Г. Аналіз сучасного стану діяльності мотелів в Україні	185
Стародубцева Т.В., Милашко О.Г. Статистичний аналіз основних макроекономічних показників Польщі	193
Георгіу О.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня злочинності в Європі	199
Березорудский А.Н., Ольвинская Ю.О. Анализ рынка электромобилей в Украине	207
Богомаз О.О., Ольвінська Ю.О. Аналіз сучасного стану викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря України	212
Агапченко К.А., Ольвінська Ю.О. Техногенний вплив на екологію в Україні	219
Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки екологічного сліду планети	226
Абалмасова М.П., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз екологічного стану Чорного моря	233
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Вплив освіти на формування особистості.....	239

ВПЛИВ ОСВІТИ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Любович А. А.¹, Ольвінська Ю. О.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Любович А. А., Ольвінська Ю. О. Вплив освіти на формування особистості. У статті розглянуто проблеми модернізації освіти і розвитку особистості в контексті сучасних цивілізаційних змін. Розглянуто фактори, що впливають на розвиток сучасної системи освіти, та вимоги сучасної цивілізації до особистості людини. Висвітлено вплив вищої освіти на забезпечення конкурентоспроможності країни та її економічне зростання. Проведено аналіз динаміки вищих навчальних закладів та студентів в Україні.

Ключові слова: освіта, суспільство, особистість, інтелектуальний рівень, модернізація.

Любович А. А., Ольвинская Ю. О. Влияние образования на формирование личности. В статье рассмотрены проблемы модернизации образования и развития личности в контексте современных цивилизационных изменений. Выделены факторы, влияющие на развитие современной системы образования, и требования современной цивилизации к личности человека. Проанализировано влияние высшего образования на обеспечение конкурентоспособности страны и ее экономический рост. Проведен анализ динамики высших учебных заведений и студентов в Украине.

Ключевые слова: образование, общество, личность, интеллектуальный уровень, модернизация.

Lyubovich A. A., Olvinskaya J. O. The influence of education on formation of personality. In the article the problems of modernization of education and personal development in the context of modern civilizational changes are considered. The dynamism of the influence of education in the spheres of social being is analyzed. The effect of higher education on the competitiveness of the country and its economic growth is highlighted. The analysis of the dynamics of higher educational institutions and students in Ukraine is conducted.

Keywords: education, society, personality, intellectual level, modernization.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Любович, А. А. Вплив освіти на формування особистості [Текст] / А. А. Любович, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 239 – 244.

Актуальність проблеми зумовлена принципово якісними соціальними змінами, які зазнало людство на рубежі ХХ–ХХІ століть і які спричинені поширенням глобалізаційних процесів на всі галузі життєдіяльності людини. Вагомим чинником соціальних змін є зростання функціональної ролі освіти в забезпеченні економічного і соціального прогресу суспільства, посилення суттєвого її впливу на людину і суспільство. Перетворення освіти на один з вирішальних соціокультурних чинників інформаційного суспільства – "суспільства знань", "суспільства освіти" потребує відповідних змін як в організуванні системи національної освіти (середньої та вищої), так і в змісті, методах і формах навчального процесу. Адже освіта є ключовою інвестицією в розвиток людського потенціалу, стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, захисту національних інтересів, зміцнення авторитету України на міжнародній арені. Зокрема, роль освіти у ХХІ ст., її місія розглядаються в працях теоретиків постіндустріального суспільства Д. Беллла, М.Гайдегера, В. Іноземцева, М.Кастельса, Х.Ортега – і- Гассета, М.Портера та ін.; розвиток освіти розглядається в працях В.Андрущенко, І.Дідика, О. Грішнєвої, Б.Данилишина, М. Долішнього, М.Дрбнохода, С.Злупка, В. Кременя, А. Погрібнога та ін.

Освіта – соціальний інститут, що виконує економічну, соціальну і культурну функції. Економічна функція передбачає участь особистості в економічному житті суспільства. Соціальна функція полягає в участі у процесах соціалізації особистості, відтворенні соціально-класової і соціально-статусної структури суспільства; культурна – у тому, щоб використовувати раніше накопичену культуру з метою соціалізації індивіда, формує його творчі здібності. Освіта є важливим чинником, який впливає на поведінку особистості, оскільки зростання освітнього рівня населення є важливим показником розвитку суспільства. Освічена, ерудована, культурна людина прагне до постійного розвитку і самовдосконалення. Завдяки тому, що люди отримують освіту та стають фахівцями в певній галузі, суспільство розвивається .

Сучасний розвиток світу вимагає від особистості постійно підвищувати свої професійні якості, застосовувати передові педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології у своїй професійній діяльності, успішно розв'язувати як загальнокультурні, так й освітні задачі, спрямовані на навчання, розвиток та виховання активних членів суспільства знань.

Індекс людського розвитку (ІЛР) – це підсумковий показник для оцінювання довгострокового прогресу людського розвитку у трьох основних площинах:

1. довготривале та здорове життя;
2. доступ до знань;
3. гідний рівень життя.

Довге і здорове життя вимірюється середньою тривалістю життя.

Рівень знань вимірюється середньою кількістю років, витрачених на освіту дорослим населенням, тобто середньою кількістю років навчання протягом життя у людей віком від 25 років; а доступ до навчання та знань – очікуваними роками навчання для дітей-першокласників, тобто загальною кількістю років навчання, на які дитина, що досягає шкільного віку, може розраховувати, якщо панівні моделі вікових показників зарахування до школи залишаються незмінними протягом життя дитини.

Рівень життя вимірюється валовим національним доходом (ВНД) на душу населення в долларах постійної купівельної спроможності рівня 2011 року, конвертованих за коефіцієнтами переходу на паритет купівельної спроможності (ПКС).

За 2017 рік Україна отримала значення ІЛР 0,751, що є нижчим за середнє значення для країн у групі з високим Індексом людського розвитку, який становить 0,757, та нижчим за середнє значення для країн Європи та Центральної Азії, що складає 0,771. У період з 1990 по 2017 рр. очікувана тривалість життя при народженні в Україні збільшилась на 2,3 роки, середня кількість років навчання збільшилась на 2,2 роки, а середня кількість років навчання зросла на 2,6 роки. Останнім часом рівень життя в Україні, що визначається валовим національним доходом (ВНД) на душу населення, дещо зріс: приблизно на 9% у 2015-2017 рр. Детальніший аналіз компонентів ІЛР, представлений в оновленій статистиці ПРООН 2018 року, засвідчує нерівний розподіл показників по освіті, середній тривалості життя та доходах серед жінок та чоловіків у різних країнах.

Суспільство XXI століття цілком слушно називають “суспільством знань”, бо саме знання визначають і матеріальне, і духовне життя. Самі знання постійно примножуються, і людина, природно, витрачає все більше часу для набуття знань.

Суспільство знань – це такий рівень розвитку суспільства, коли основним джерелом його подальшого вдосконалення стає спроможність до постійного розширення знань, які перетворюються на фактор розуміння основних проблем розвитку суспільства та їх технологічного рішення [2, с. 120]. Людські знання стають головною продуктивною силою сучасного суспільства, відбувається формування особистості, яка володіє сучасними освітніми можливостями, завдяки яким їй вдається досягати поставлених цілей у своїй життєдіяльності.

В сучасному динамічному суспільстві знання постійно примножуються, вища освіта стає все більше обов'язковим етапом розвитку особистості. Держави, які проводять таку освітню політику, цим самим створюють необхідні передумови для застосування нових науково-інформаційних технологій, ефективність використання яких залежить від рівня освіченості людини. В Україні одним із найважливіших завдань удосконалення системи освіти є виведення освіти на рівень розвинутих країн світу шляхом докорінного реформування її концептуальних,

структурних та організаційних засад.

Реформування та модернізація вищої освіти в Україні є актуальними завданнями на шляху до інноваційного, європейського розвитку українського суспільства, підвищення ролі вищої освіти у формуванні освіченого молодого покоління. Модернізація системи освіти України здійснюється відповідно до Болонського процесу, що вимагає дотримання принципів демократизації, автономізації, участі усіх зацікавлених сторін у діяльності навчальних закладів, високого рівня наукового забезпечення та впровадження інновацій. Україна стала активним учасником Болонського процесу у 2005 р., але протягом усіх цих років, активно, послідовно та системно впроваджує вимоги та принципи Болонського процесу.

Сучасна мережа вищих навчальних закладів України, в яких людство може здобувати знання та підвищувати свій інтелектуальний рівень, представляє собою складну систему навчальних закладів різного рівня навчання, різних форм власності та підпорядкування, розташованих по всій території країни.

Кількість навчальних закладів I-II рівнів акредитації у 2017 р. дорівнювала 372 заклади проти 742 середніх спеціальних навчальних закладів у 1990 р., що на половину менше порівняно з 2017 роком. Починаючи з 1995 року, кількість ВНЗ I-II рівнів акредитації поступово зменшується, що пояснюється економічною кризою 90-х років (Рис. 1).

На сьогодні в Україні налічується та функціонує 334 ВНЗ III-IV рівнів акредитації. І якщо дана кількість особливо стрімко зростала в часи гіперінфляції (1994-2005 роки), то з 2005 до 2013 року ситуація стабілізувалася, і кількість ВНЗ протягом цих років залишилася майже незмінною.

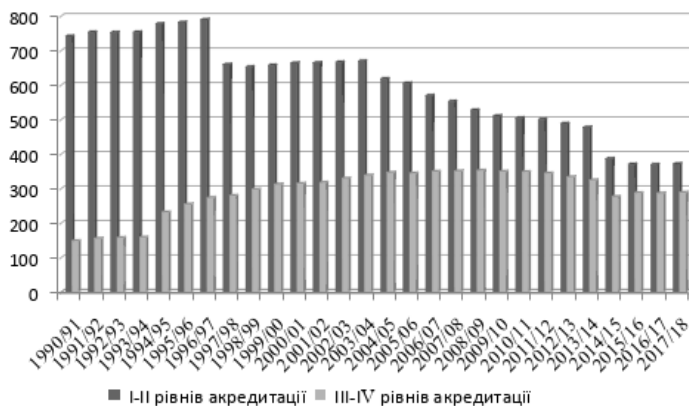

Рис.1. Кількість ВНЗ I-II та III-IV рівня акредитації за 1990-2017 роки

Динаміка контингенту студентів в Україні в абсолютному виразі

відбиває як демографічні тенденції, що мали і мають місце в країні, так і ставлення з боку суспільства до вищої освіти. Тенденція неухильного зростання кількості студентів, що мала місце з другої половини 1990-х років була, насамперед, проявом переходу України до масової вищої освіти. У той же час, починаючи з 2008 року, у зв'язку з різким скороченням числа осіб відповідного віку, кількість студентів, що здобувають вищу освіту, почала зменшуватись. (Рис. 2)

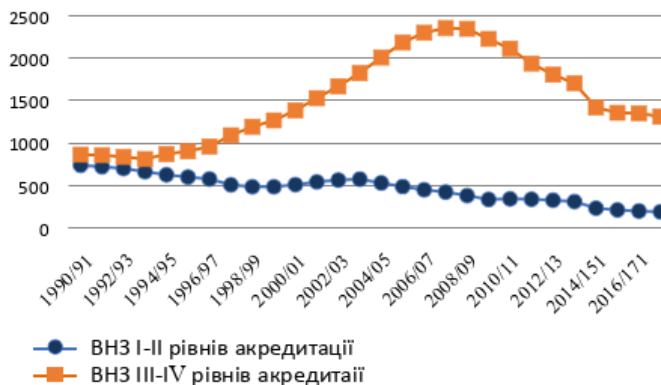

Рис. 2 . Динаміка зміни загальної кількості студентів в Україні, тис. осіб

Стратегічними завдання реформування освіти в Україні є:

1. Відродження і розбудова національної системи освіти як найважливішої ланки виховання свідомих громадян Української держави.
2. Виведення освіти в Україні на світовий рівень шляхом докорінного реформування її концептуальних, структурних, організаційних засад.
3. Подолання монопольного становища держави в освітній сфері через створення на рівноправній основі недержавних навчально-виховних закладів.
4. Формування багатоваріантної інвестиційної політики в галузі освіти.

Висновки. Отже, освіта закладає світоглядну основу, дозволяє не просто сприймати світ, а й знаходить своє місце в швидкозмінному житті. Вона може перетворитися на фактор успішної інтеграції України в європейський освітній простір. Освіта XXI століття – це освіта для відповідальної особистості, здатної до самоосвіти і саморозвитку, яка вміє критично мислити, працювати з різноманітною інформацією. Але головною особливістю людини сучасного суспільства є її здатність використовувати набуті знання і вміння для розв'язання проблем, прагнення змінити на краще своє життя і розвиток своєї країни. Саме

підготовка самостійної, компетентної, конкурентоспроможної особистості, здатної до самовизначення, є головним завданням сучасної освіти України

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Філософія освіти XXI століття: пошуки пріоритетів // Філософія освіти. – Київ, 2011. – С. 6–12.
2. Абдеев Р. Ф. Философия информационной цивилизации. – М., 1994.– С. 47–51.
3. Бейко О. Освіта – основний чинник розвитку цивілізації // Суспільні реформи та становлення громадянського суспільства в Україні: Матеріали наук.-практ. конф. /за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева. – К. : Вид-во УАДУ, 2001.– С. 83–85.
4. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века (в поисках практикоориентиров. Образовательных концепций) / Б. С. Гершунский. – М. : Интердиалект, 2008.
5. Кремень В. Філософія людиноцентризму у світлі національної ідеї / В. Кремень// Вища освіта України. – 2009. – № 1. – С. 5–13. Світогляд – Філософія – Релігія62
6. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К., 2005. – 448 с.
7. Степанов В. Ю. Інформаційне суспільство: концептуальний аспект філософії /Теорія та історія культури (філософські й культурологічні виміри). – 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ku/
- 1.Самотоєнкова, О. В. Соціальна статистика: навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. – Одеса : ОДЕУ, 2009. – 102 с.
- 2.Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика: підручник / А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітковська / за ред. А. З. Підгорного. – Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2017. – 450 с.
- 3.Ольвінська Ю. О. Диференціація регіонів України за рівнем людського розвитку / Ю. О. Ольвінська // Economics, management, law: problems and prospects: Collection of scientific articles. - United Kingdom: Agenda Publishing House, 2015.- Vol. 1. – P. 350-353.
- 4.Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. – 218 с.
- 5.Olvinskaya J. O. Dynamics of indicators of human development in Ukraine / J. O. Olvinskaya // Economics, management, law: realities and perspectives: Collection of scientific articles. - Les Editions L'Originale, Paris, France. 2016. - P. 265-269.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 5

Частина I

Одеса

